Matematika 2 Ak. god. 2011/12

1. Ispitajte konvergenciju reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\sqrt{n^2 + 2n} - \sqrt{n^2 - n} \right)^n.$$

Rješenje. Zapišimo red u sljedećem obliku:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\sqrt{n^2 + 2n} - \sqrt{n^2 - n} \right)^n = \sum_{n=1}^{\infty} c_n^n.$$

Slijedi:

$$c_n = \left(\sqrt{n^2 + 2n} - \sqrt{n^2 - n}\right) \cdot \frac{\sqrt{n^2 + 2n} + \sqrt{n^2 - n}}{\sqrt{n^2 + 2n} + \sqrt{n^2 - n}} = \frac{n^2 + 2n - n^2 + n}{\sqrt{n^2 + 2n} + \sqrt{n^2 - n}} = \frac{3n}{\sqrt{n^2 + 2n} + \sqrt{n^2 - n}} = \frac{3}{\sqrt{1 + \frac{2}{n}} + \sqrt{1 - \frac{1}{n}}}.$$

Upotrijebimo Cauchyjev kriterij:

$$\lim_{n \to \infty} \sqrt[n]{|c_n^n|} = \lim_{n \to \infty} \frac{3}{\sqrt{1 + \frac{2}{n}} + \sqrt{1 - \frac{1}{n}}} = \frac{3}{2} > 1.$$

Zadani red divergira.

2. Ispitajte konvergenciju reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n+1}{3n+1} \right)^n.$$

Rješenje. Ponovno je zadatak moguće riješiti prema Cauchyjevom kriteriju:

$$\lim_{n \to \infty} \sqrt[n]{|a_n|} = \lim_{n \to \infty} \frac{n+1}{3n+1} = \frac{1}{3} < 1.$$

Zadani red konvergira. Isti rezultat dobio bi se i upotrebom D'Alembertovog kriterija.

3. Izračunajte sumu reda

$$\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n^2 - 1}.$$

Rješenje. Zadani izraz pod sumom moguće je napisati na sljedeći način:

$$\frac{1}{n^2-1} = \frac{1}{(n-1)(n+1)} = \frac{A}{n-1} + \frac{B}{n+1}.$$

Množenjem cijelog izraza s $n^2 - 1$ slijedi:

$$1 = A(n+1) + B(n-1) = n(A+B) + A - B \Rightarrow A = \frac{1}{2} i B = -\frac{1}{2},$$

pa je:

$$\frac{1}{n^2 - 1} = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{n - 1} - \frac{1}{n + 1} \right).$$

Sada je moguće naći n-tu parcijalnu sumu:

$$S_n = \frac{1}{2} \left[\left(1 - \frac{1}{3} \right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{4} \right) + \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{5} \right) + \dots \left(\frac{1}{n-3} - \frac{1}{n-1} \right) + \left(\frac{1}{n-2} - \frac{1}{n} \right) + \left(\frac{1}{n-1} - \frac{1}{n+1} \right) \right] =$$

$$= \frac{1}{2} \left(1 + \frac{1}{2} - \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} \right).$$

Suma reda je jednaka:

$$S = \lim_{n \to \infty} S_n = \lim_{n \to \infty} \frac{1}{2} \left(1 + \frac{1}{2} - \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} \right) = \frac{1}{2} \left(1 + \frac{1}{2} \right) = \frac{3}{4}.$$

1. auditorne vježbe 1

Matematika 2 Ak. god. 2011/12

4. Ispitajte konvergenciju reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{n^3 \operatorname{ch}(n^3)}}.$$

Rješenje. Raspišimo ch (n^3) :

$$\operatorname{ch}(n^3) = \frac{e^{n^3} + e^{-n^3}}{3} = \frac{1}{2}e^{n^3} - \frac{1}{2e^{n^3}}.$$

Kada $n\to\infty$ vrijedi $\mathrm{ch}\left(n^3\right)\sim\frac{1}{2}e^{n^3}\sim e^{n^3}.$ Upotrijebimo D'Alembertov kriterij:

$$\lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3 e^{n^3}}{(n+1)^3 e^{(n+1)^3}}} = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1}} \cdot \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{e^{n^3}}{e^{n^3} e^{3n^2 + 3n + 1}}} = \lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3 e^{n^3}}{(n+1)^3 e^{(n+1)^3}}} = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1}} \cdot \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{e^{n^3}}{e^{n^3} e^{3n^2 + 3n + 1}}} = \lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3 e^{n^3}}{(n+1)^3 e^{(n+1)^3}}} = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1}} \cdot \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{e^{n^3}}{e^{n^3} e^{3n^2 + 3n + 1}}} = \lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{n^3}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1}} \cdot \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{e^{n^3}}{e^{n^3} e^{3n^2 + 3n + 1}}} = \lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \left$$

$$= 1 \cdot \lim_{n \to \infty} \sqrt{\frac{1}{e^{3n^2 + 3n + 1}}} = 0 < 1,$$

pri čemu smo koristili prethodno navedene činjenice. Zadani red konvergira.

5. Izračunajte sumu reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cosh^2 n + 3^{n+1}}{4^{2n-1}}.$$

Rješenje. Zadani izraz pod sumom moguće je napisati na sljedeći način:

$$\frac{\operatorname{ch}^2 n + 3^{n+1}}{4^{2n-1}} = \frac{\left(\frac{e^n + e^{-n}}{2}\right)^2 + 3^{n+1}}{4^{2n-1}} = \left(\frac{e^2}{16}\right)^n + 2\left(\frac{1}{16}\right)^n + \left(\frac{1}{16e^2}\right)^n + 12\left(\frac{3}{16}\right)^n.$$

Obzirom da je svaki od izraza pod n-tom potencijom po apsolutnoj vrijednosti manji od 1, gornja suma može se rastaviti na sljedeće geometrijske redove i izračunati joj sumu (**Pazi:** Indeks sumacije kreće od 1!):

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\operatorname{ch}^2 n + 3^{n+1}}{4^{2n-1}} = \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{e^2}{16} \right)^n + 2 \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{16} \right)^n + \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{16e^2} \right)^n + 12 \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3}{16} \right)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{16e^2} \right)^n + \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{16e^2} \right)^n + \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3}{16} \right)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{16e^2} \right)^n + \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3}{16e^2} \right)^$$

$$=\frac{\frac{e^2}{16}}{1-\frac{e^2}{16}}+2\frac{\frac{1}{16}}{1-\frac{1}{16}}+\frac{\frac{1}{16e^2}}{1-\frac{1}{16e^2}}+12\frac{\frac{3}{16}}{1-\frac{3}{16}}=\frac{16\left(371e^4-9067e^2+371\right)}{195\left(16e^4-257e^2+16\right)}\approx 3.7692.$$

6. Ispitajte konvergenciju reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{n^2}{n+1} \frac{1}{2^n}.$$

Rješenje. Provjerimo apsolutnu konvergenciju zadanog reda prema poredbenom kriteriju (granični oblik) uspoređujući s redom $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n}{2^n}$. Najprije provjerimo kako se ponaša red s kojim uspoređujemo, npr. prema D'Alembertovom kriteriju:

$$\lim_{n \to \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \to \infty} \frac{\frac{n+1}{2^{n+1}}}{\frac{n}{2^n}} = \lim_{n \to \infty} \frac{n+1}{n} \cdot \lim_{n \to \infty} \frac{2^n}{2 \cdot 2^n} = \frac{1}{2} < 1.$$

Dakle, red s kojim uspoređujemo je konvergentan. Sada imamo (za apsolutnu konvergenciju izgubi se član $(-1)^n$:

$$\lim_{n \to \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \to \infty} \frac{\frac{n^2}{n+1} \frac{1}{2^n}}{\frac{n}{2n}} = \lim_{n \to \infty} \frac{n}{n+1} = 1 \neq 0.$$

Obzirom da se redovi ponašaju isto, zadani red konvergira apsolutno pa konvergira i obično.

1. auditorne vježbe 2

Matematika 2 Ak. god. 2011/12

7. Ispitajte konvergenciju reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin n}{n\sqrt{n} + n + \sqrt{n}}.$$

Rješenje. Kada $n \to \infty$, za nazivnik općeg člana reda vrijedi $n\sqrt{n} + n + \sqrt{n} \sim n\sqrt{n} = n^{\frac{3}{2}}$. Za opći član reda vrijedi:

$$|a_n| = \left| \frac{\sin n}{n\sqrt{n} + n + \sqrt{n}} \right| < \frac{1}{n^{\frac{3}{2}}}.$$

Obzirom da red $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{\frac{3}{2}}}$ konvergira (jer je $\frac{3}{2} > 1$), zadani red konvergira apsolutno.

1. auditorne vježbe 3